

Jan Svoboda: Nejsem fotograf

Moravská galerie v Brně

Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14, Brno

www.moravska-galerie.cz

Doba trvání výstavy: 20/11/2015–21/02/2016

Datum vernisáže: 19/11/2015 v 18:00

Místo konání: Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14, Brno

Kurátor: Jiří Pátek

Legendou se stal Jan Svoboda (1934–1990) již za svého života. Nevšední vizualita i koncepce jeho fotografií a názory na postavení fotografa ve světě umění zasáhly snad všechny oblasti domácí fotografie. V paměti současníků zůstal Svoboda zapsán jako mimořádná, vnitřně komplikovaná osobnost. A také jako heretik, který rád provokoval výroky, že není fotografem, případně že fotografii nenávidí. Výstava přijala tato slova do svého názvu – stejně jako v době, kdy byla vyřčena, poutají pozornost svou nelogičností a vyvolávají otázku, proč měl autor tak vehementní potřebu distancovat se od pojmů, na nichž oblast, v níž působil, zakládala svou existenci.

„Jedním z cílů koncepce výstavy je ukázat, že Svobodovy postoje byly opodstatněné. Odrážejí totiž problémy, fotografie jako mladého etabloujícího se oboru, který se přirozeně rozkročil mezi tradicí výtvarného umění a potřebou najít vlastní specifika, která by odůvodnila jeho emancipační snahy. Koncepce výstavy tedy usiluje o to podívat se na autora a dobu, v níž působil, novou optikou,“ říká kurátor Jiří Pátek.

Poslední velká přehledová prezentace Svobodova díla proběhla před více než dvaceti lety, a to symbolicky v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Brně s reprízou v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze. V souladu s dobou a jejími zvyklostmi připomenula autorovy klíčové fotografie a fotografické cykly. Interpretační klíč, který k tomu použila, v podstatě ustálil autorův veřejný obraz, tak jak funguje dodnes. Současná metodická výbava a také práce se soukromým archivem umělce, který MG v roce 2006 převzala do své správy, nyní nabízí možnost spatřit Jana Svobodu v poněkud civilnější podobě, než bylo zatím zvykem. Divák se v expozici setká nejen s uměleckými fotografiemi, ale i s reáliemi, které měly vztah k autorovu životu a tvorbě. Ukáže zde, že Svobodův život nenaplňovaly pouze problémy umění, ale také prozaické věci jako vztahy s lidmi a institucemi, práce v zaměstnání nebo jednání s úřady. Pozornost je věnována i autorově užitě tvorbě, která je zatím prakticky neznámá.

Na expozici z přízemí Uměleckoprůmyslového muzea navazuje v prostoru Camery v prvním patře soubor představující osmnáct o téměř generaci mladších českých a polských fotografů a fotografek (Jaroslav Beneš, Petr Fastei, Jiří Foltýn, Josef Vojáček, Štěpán Grygar, Marie Kratochvílová, Jerzy Olek, Jakub Byrczek, Marek Gardulski, Miroslav Machotka, Arnošt Nosek, František Provazník, Jan Raba, Miroslav Sychra, Gabriela Čapková-Tichá, Jiří Poláček, Vladimír Ambros, Milena Valušková). Ti na přelomu 70. a 80. let minulého století vytvořili série fotografií, v nichž rozpoznáváme formy a postupy zřetelně odkazující k dílu Jana Svobody. Autor, který je tradičně chápán jako pokračovatel Josefa Sudka, tak nachází další referenční body, jež zpřesňují jeho pozici v poli fotografie.

Výstavu provází vydání rozsáhlé **publikace** v české a anglické mutaci, jež přináší eseje odborníků různých zaměření a generací (Jaroslav Anděl, Antonín Dufek, Katarína Mašterová, Jiří Pátek, Petr Rezek, Pavel Vančát). Po více než dvaceti letech, kdy vyšel v rámci autorovy souborné výstavy k nedožitým šedesátinám katalog, který roky suploval funkci monografie, se zájemci dostává do rukou moderně pojatá publikace. Odstup dvou dekad využili editoři k tomu, aby v rámci probíhající generační výměny spojili texty Svobodových současníků s těmi, kteří ho nikdy nepotkali. To jim umožnilo odstup a možnost podívat se na věci z nové perspektivy. Kniha tedy není tradičním „velkým vyprávěním“ o životě a díle umělce, jež má vždy sklony mytizovat. Příspěvky nahlízejí Jana Svobodu z různých perspektiv, aby vytvořily vyváženou kompozici, v níž mají své místo jak čtenářsky přívětivá kombinace osobní a umělecké biografie, tak kritické studie, v nichž je zkoumán Svobodův vztah k institucím a myšlenkovému zázemí doby. Součástí je bohatá obrazová příloha s více než sto padesáti celostránkovými reprodukcemi a řadou obrazových dokumentů, přibližujících momenty z autorova uměleckého i civilního života. Titul bude k zakoupení v prodejních Moravské galerie v Brně.

Partner výstavy:

Partner české fotografie

Související program**Křest knihy Karel Novák: Přirozeně**

Kdy: 19/11/2015 v 20:00

Místo konání: Kavárna PRAHA – nádvoří Pražákova paláce, Husova 18, Brno

Křest proběhne po vernisáži výstavy Jan Svoboda: Nejsem fotograf za účasti zástupce vydavatelství Bigg Boss **Vladimíra 518**.

Po úspěšných titulech Kmeny nebo Příliš pozdě zemřít mladý vydává nakladatelství Bigg Boss další publikaci – fotografie Karla Nováka jsou v ní provázeny texty fotografa Romana France, kurátora stejnojmenné výstavy, která byla k vidění v roce 2013 v Moravské galerii v Brně.

Jaký je autorův vztah k naturismu? Co pro něj naturismus znamená z hlediska životního postoje? Jak vnímá přirozenou nahotu současná společnost?

Tyto otázky zodpoví kniha Karel Novák: Přirozeně, již se dočkáme 19. listopadu. V tento den proběhne také release party, tedy slavnostní uvedení knihy na trh, v Kavárně Praha v Moravské galerii, kde bude také kniha poprvé dostupná veřejnosti a od následujícího dne k zakoupení v obchodech Moravské galerie. Součástí večera bude i jednodenní fotografická výstava s názvem Karel Novák: Přirozeně v prostoru kavárny.

Doprovodný program k výstavě Jan Svoboda: Nejsem fotograf

Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

Doprovodný program k výstavě Jan Svoboda: Nejsem fotograf je zaměřen v souladu s obsahem výstavního projektu na zprostředkování různých podob fotografie, hledání fotografických inspirací v běžných i uměleckých oblastech lidské činnosti a na kreativní zacházení s médiem fotky v kombinaci s jinými výtvarnými postupy.

Přímo ve výstavě je připravena **interaktivní zóna určená nejširší veřejnosti**, kde mohou návštěvníci volně komentovat myšlenky a fotografie Jana Svobody a dát najevo svůj vlastní vztah k fotografování.

Sobota 28/11/2015, 10 h

Kolik je odstínů šedé? / Sobotní ateliér / výtvarná dílna pro děti s Evou Strouhalovou

K fotografování zátiší inspiroval Jana Svobodu Josef Sudek. Kresbou, koláží i fotografií zachytíme zátiší, která si sestavíme podle fotografií prezentovaných na výstavě.

V 50 Kč / rezervace na edukace@moravska-galerie.cz

Čtvrtek, 14/1/2016, 17 h

Komentovaná prohlídka výstavy Jan Svoboda: Nejsem fotograf s kurátorem Jiřím Pátkem

V zdarma k ceně vstupného na výstavu

Neděle, 17/1/2016, 14.30 h

Černobílá barva / Rodinné odpoledne / zážitkový program pro celou rodinu s Martinou Kopeckou a Olgou Búciovou

Prohlídka výstavy zvlášť pro rodiče a zvlášť pro děti a společná výtvarná práce s tématem fragment, skrumáž, chyby ve fotografiích, hledání inspirace a odstíny černobílé. Občerstvení v ceně programu.

V 50 Kč (osoba) / 140 Kč (rodinné) / rezervace na edukace@moravska-galerie.cz

Edukační programy pro školy

objednávejte na edukace@moravska-galerie.cz

Pro mateřské školy:

BÁSNIČKY Z PAPIRU

Výstava Jana Svobody: Nejsem fotograf představuje jeho černobílé fotografie. Fotil různé předměty, prostory, své výstavy a také vlastní fotografie podruhé, roztrhané na drobné kousky. Podíváme se na výstavě, kolik podob může mít fotografie, v ateliéru si vytvoříme koláž z trhaných papírů a fotografií.

Pro 1. stupeň ZŠ:

NEJDRÍV K NÁM, POTOM DO ŠKOLY

Výstava Jana Svobody: Nejsem fotograf představuje jeho fotografie. Byl fotograf, nebo nebyl? A víte, že navrhoval také plakáty? Kam zval děti, než šly do školy? Na výstavě to uvidíte a také si vytvoříte plakát koláží a kresbou, podobně jako Jan Svoboda.

Pro 2. stupeň ZŠ:

NENÍ FOTKA JAKO FOTKA

Na výstavě Jan Svoboda: Nejsem fotograf uvidíme, že fotografování bylo také velkým tématem k přemýšlení. Jan Svoboda hledal nové možnosti, obsahy, zkoumal proporce, hranici mezi uměním a dokumentem. Své myšlenky zapisoval na zadní strany fotografií, na útržky papíru, do deníku i krátkých básniček. Nechme se inspirovat jeho fotografiemi a zkusme zachytit své pocity a myšlenky při jejich prohlížení.

Pro střední školy:

NEGATIVY – POZITIVY

Jan Svoboda prohlašoval, že nemá rád fotografii a není fotografem, byl však ve svém oboru úspěšný. Svými výroky rád provokoval své současníky. V jeho tvorbě i životě najdeme pozitivní i negativní stránky. Umělecká fotografie 60. a 70. let byla plná rozporů. Na výstavě uvidíme jeho fotografie dokumentární i umělecké a některé i ve formě negativů.

Kontakt pro média

Michaela Banzetová, tisk@moravska-galerie.cz, t +420 532 169 174, m +420 724 516 672